

ملاحامد بیسارانی

(کاتب الامراء)

ترجمہ فارسی

سید الشہداء

محمد حنیف

با مقدمہ دکتر نادر کریمیان سردشتی

تصحیح موسیٰ عزیز

غزالی، محمدبن محمد، ۴۵۰ - ۵۰۵ق.

منهاج العابدین. فارسی

ترجمه فارسی منهاج العابدین امام محمد غزالی [کتاب]

حامد بیسارانی (کاتب الاسرار)

مصحح: موسی عزیزی؛ [با مقدمه] نادر کریمیان سردشتی.

مشخصات نشر: تهران: احسان، ۱۴۰۳.

مشخصات ظاهری: ۴۵۴ ص. نمونه.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۵۶-۸۲۵-۲

یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس.

موضوع: اخلاق اسلامی - متون قدیمی تا قرن ۱۴

موضوع: تصوف - متون قدیمی تا قرن ۱۴

شناسه افزوده: بیسارانی، حامد، قرن ۱۳ق.، مترجم

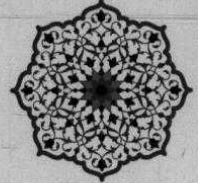
شناسه افزوده: عزیزی، موسی، ۱۳۵۶ -، مصحح

شناسه افزوده: کریمیان سردشتی، نادر، ۱۳۴۳ -، مقدمه‌نویس

رده بندی کنگره: ۱۴۰۳ (۴۴۸۰۴/غ/۳۵/۳۴۷) BP۲۴۷

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۶۱

شماره کتابشناسی ملی: ۲۴۷۴۸۲۷

www.ketab.ir

ترجمه فارسی مفتاح العابدین

مؤلف: امام محمد غزالی
مترجم: ملا حامد بیسارانی (کاتب الاسرار)
با مقدمه: دکتر نادر کریمیان سردشتی

مصصح: موسی عزیزی

ناشر: نشر احسان

چاپخانه: مهارت

شمارگان: ۲۵۰ جلد

نوبت چاپ: دوم، ۱۴۰۳

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۵۶-۸۲۵-۲

نشانی: تهران، خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه تهران،
پاساژ فروزنده، شماره ۴۰۶. تلفن: ۶۶۹۵۴۴۰۴

www.nashrehsan.com

مفتاح العابدین

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۵۶-۸۲۵-۲

فهرست مطالب

۱۱	یادداشت ناشر
۱۵	دیباچهٔ مصحح
۱۹	بخش اول: مقدمه / نادر کریمیان سردشتی
۲۱	گفتار اول: احوال و آثار امام محمد غزالی
۲۳	(۱) دوره اول: (از تولد: ۴۵۰ تا حدود ۴۶۵ ق)
۲۴	(۲) دوره دوم: (از حدود ۴۶۵ تا ۴۷۸ ق)
۲۷	آثار و تألیفات این دوره
۲۷	(۳) دوره سوم: (از سال ۴۷۸ تا ۴۸۸ ق)
۳۲	آثار و تألیفات این دوره:
۳۳	(۴) دوره چهارم: (از ذی‌القعدة ۴۸۸ تا ذی‌القعدة ۴۹۹ ق)
۳۶	آثار و تألیفات این دوره
۳۸	(۵) دوره پنجم: (از ۴۹۹ تا درگذشت غزالی: ۵۰۵ ق)
۳۸	آثار و تألیفات این دوره
۴۱	گفتار دوم: شناخت نامهٔ منهاج‌العابدین غزالی
۴۳	(۱) معرفی و شناخت منهاج‌العابدین

۳۳۰	فصل
۳۳۰	اطمینان به رزق خداوند
۳۳۷	تفویض
۳۳۹	رضا به قضاء
۳۴۱	صبر
۳۴۵	فصل
۳۴۹	[۵] باب پنجم: عقبه بواعث
۳۵۰	رجاء
۳۵۵	فصل
۳۵۷	سلوک طریق خوف و رجاء
۳۵۷	اصل اول: اقوال او سبحانه
۳۵۹	اصل دوم: در افعال و معاملات او تعالی
۳۶۸	اصل سیوم در ذکر آنچه به بندگان وعده داده و وعید نموده
۳۶۸	است در قیامت
۳۷۹	فصل
۳۸۱	[۶] باب ششم: عقبه قوادح
۳۸۱	قادح اول: ریا
۳۹۰	قادح دوم: عجب
۳۹۴	فصل
۳۹۴	اصول ریا
۳۹۸	اصول عجب
۴۰۲	فصل فی مَنْ يُعْجَبُ بِعَمَلِهِ
۴۰۴	فصل
۴۱۵	فصل فی الاخلاص لله بالطاعة

۴۱۹	[۷] باب هفتم: در عقبه حمد و شکر
۴۲۶	فصل
۴۲۶	در واجب بودن حمد و شکر

یادداشت ناشر

به نام خدا

همواره بر این باور بوده‌ایم که زنده نگهداشتن یاد و نام پیشینیان از طریق چاپ و نشر آثار آنان کاری بس ارزشمند بوده و یکی از وظایف اصلی ماست. مناطق کردنشین دانشمندان فاضلی داشته است که در عین گمنامی، در اوج فضل و کمال علمی و معنوی بوده‌اند. عالمانی وارسته و فرزانه که در کنج حجره‌های محقر و باکمترین امکانات پرورش یافتند و آثار ارزشمندی از خود به جای گذاشتند که مع الاسف قدر آنها به نحو بایسته دانسته نشده و به گونه شایسته شناسانده نشده و خود و آثار پربارشان مجهول و مهجور مانده‌اند و جز شمار معدودی از آنان که در جهان علم و معرفت و در میان اربابان فضل و دانش شناخته شده‌اند و آثار قلمی و معنوی آنان آشکار گشته است، اما سایرین در اوج گمنامی می‌زیستند و تقریباً یاد و نامشان هم به فراموشی سپرده شده و آثار نفیس و گرانبقدر آنها هم یا غالباً از دست رفته یا در شرف نابودی است. شناساندن احوال و آثار این دانشمندان حداقل از دو جهت حایز اهمیت است:

اول آنکه نسل‌های کنونی و آینده با معاریف و مفاخر نسل‌های پیشین خود

ایران و عراق شد و با طی مدارج عالی علمی به دریافت «اجازه‌نامه افتاء و تدریس» از عالمان نامدار زمان خویش مفتخر گردید و چون آوازه عرفان و ارشاد عارف والامقام «شیخ عثمان سراج‌الدین نقشبندی» را شنید مشتاقانه به خانقاه «بیاره» شتافت و در عین تقید و پابندی به شریعت، در سلک سالکان طریقت درآمد تا از شر هوای نفس خلاص شود و صفای باطن یابد.

۴- کتاب حاضر بنا به توصیه «شیخ عمر ضیاء‌الدین» فرزند و خلف شایسته و به حق شیخ عثمان سراج‌الدین به زبان فارسی به ترجمه درآمده است. در توصیف مرحوم شیخ عمر ضیاء‌الدین همین بس که ایشان با آن جایگاه والای خانوادگی و معنوی، به دلیل عشق و علاقه به علم و علما، به حق به «خادم‌العلم و العلماء» شهرت دارند.

نسخه خطی ترجمه‌ی فارسی منهاج‌العابدین با رقم ۱۲۹۳ ق. تنها نسخه منحصراً به فردی است که در اختیار ناشر و مصحح بوده و اصل نسخه متعلق به کتابخانه مرحوم شیخ محمد عثمان پور اهل مازین از توابع سروآباد بود که در همین جا شایسته و بایسته است از آن خانواده معزز و محترم خصوصاً فرزند فرهیخته‌ی ایشان آقای جمیل عثمان پور کمال تشکر و سپاس را نثار نمود که اولاً این گنجینه پربها را برای آیندگان محفوظ نگه داشته و ثانیاً با اشتیاق و اعتماد فراوان نسخه‌ی خطی را جهت چاپ و نشر در اختیار ما قرار دادند.

خداوند رحمان را بسی شاکریم که این کتاب ارزشمند با مقدمه‌ای عالمانه از دانشمند فرهیخته‌ی گُرد جناب آقای دکتر نادر کریمیان سردشتی آماده چاپ شده است. همین جا لازم می‌دانیم از کلیه کسانی که در مراحل مختلف چاپ این کتاب به ویژه جناب آقای دکتر محمد عادل ضیائی و آقای امید بهرامی‌نیا و آقای هادی حفیدی که از هیچ تلاشی فروگذاری نکردند نهایت تشکر خود را اعلام نماییم.